

Оюн «Слогтарны шын ада»

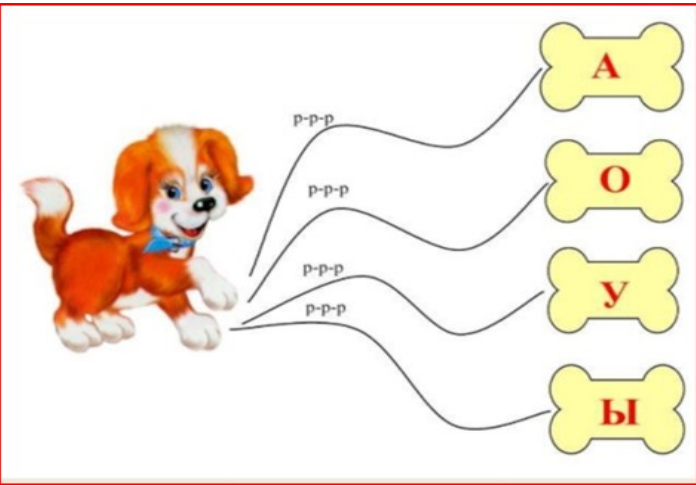
Үннерни ылгап ада

ФЕДЕРАЛДЫГ ТӨЛЕВИЛЕР ДЕР «ЧАШ АЖЫ-ТӨЛДҮГ ӨГ-БҮЛӨЛӨРГЕ ДЕТКИМЧЕ»,
«АМГЫ ҮЕНИҢ ШКОЛАЗЫ»

Тыва Республиканың Чөөн-Хемчик кожуунунуң Чадаана хоорайның школа назыны четпээн уругларның муниципалдыг автономнуг өөредилге албан чери «Хээлер» уруглар сады

РА-ЛА-РА-ЛА АР-АЛ-АР-АЛ
АЛ АРА-АЛА-АРА-АЛА

РО-ЛО-РО-ЛО ОР-ОЛ-ОР-ОЛ
ОЛ ОРО-ОЛО-ОРО-ОЛО

РУ-ЛУ-РУ-ЛУ УР-УЛ-УР-УЛ
УЛ УРУ-УЛУ-УРУ-УЛУ

РЫ-ЛЫ-РЫ-ЛЫ ЫР-ЫЛ-ЫР-ЫЛ
ЫЛ ЫРЫ-ЫЛЫ-ЫРЫ-ЫЛЫ

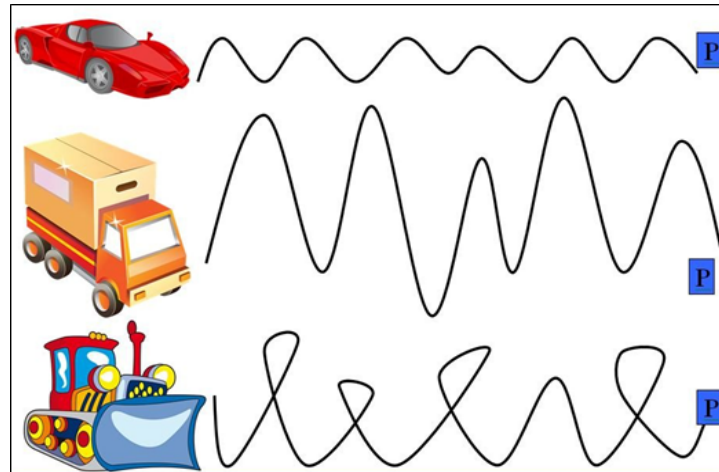
АДА-ИЕНИҢ СҮМЕ АЛЫР ТӨВҮ

“ **А** **м** **ы** **д** **ы** **р** **а** **л** **д** **ы** **ң**
ч **ө** **л** **э** **э** **ж** **и** ”

Оюн «Аътты доктаат»

Оюн «Чолаачы»

Уругну «Аъттыг чоруп орган бис» - деп билиндирип ойнадыр. Аът доктаар черде чедип келген Тр-Тр-Тр деп үннү уругларга өттүндүрер.

Үндүрүлгө №30

[Л], [Р]

ҮННЕРНИҢ АДАЛГАЗЫ

Белеткел бөлүүнүң ада-иезинге сүмелер-Үжүк бижикке өөренириниң кичээли

Үндүрүлгениң тургузукчузу :
Ондар Чойган Көк-ооловна, дээди категорияның кижизидикчи башкызы

[Л] деп үн кайда чаштынганыл?

Уругларның эң нептереңгей адап шыдавазы азы солуп адаары үннерни дыл мурнунуң аяар адаар ажык эвес үннери **Р, Л** – ды шын адап өөредиирде белеткел ажылының кол мергежилгези, чүге дизе эриннерниң туружу үннү шын адаарына чогумчалыг байдалды тургузары-биле оюннардан ойнадыңар.

Оюн «Херимни тургузары»

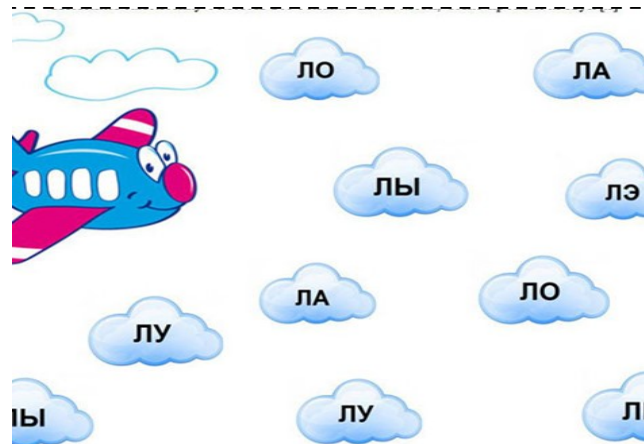
Эриннерни хүлүмзүрээн хевирлерге тудар. Диштер дээшпейн турар, аразы 1мм хире. Дылды калбарткаш, ооң бажын адаккы диштериниң шазына аас иштинге дегзир. Диштериниң хевирин херим кылдыр тургузар.

[Л]-деп үннүң адаарда дыл бажы көдүрүлгеш, үстүкү удургу диштер дөзүнге үзер. Дылдың сиртиниң мурнуу болгаш орта кезектери чавызай бээр. Дыл сиртиниң артыкы кезээ бичи көдүрүлгеш, аткаар тыртыла бээр. Дылдың кыдыглары чавызап баткаш, өкпеден үнген агаар агымын эрттириптер. Аас шала ажык. Эриннер хүлүмзүрээн байдалда. Дыл адааның сииржигежи өрү көдүрүлчөк. Адаккы чаак шимчевес.

Оюн «Самолетту ужудаалыңар»

[Р]- деп үннү адаарына дылды калбарткаш, ооң бажын болгаш мурнуу кезээн өрү көдүрүп, үстүкү удургу диштерниң шазына дегзир, дылдың бажы күженишкинниг байдалда. Ооң ортаакы кезээ чавызааш, кыдыглары үстүкү даг диштерниң шазында дээй берген. Өкпеден үнген агаарның агымы дыл бажын туружундан адыра теп, аастан үнерге, дыл каттап, пружина ышкаш, эглип кээп сирлеңнээр. Аас шала ажык. Эриннер хүлүмзүрээн байдалда болур. Дыл адааның сииржигежи өрү көдүрүлчөк. Адаккы чаак шимчевес. Ынчангаш үннерниң артикуляциязына дылдың бүгү шыңганнарының нарын ажылы негеттинер.

[Р]

